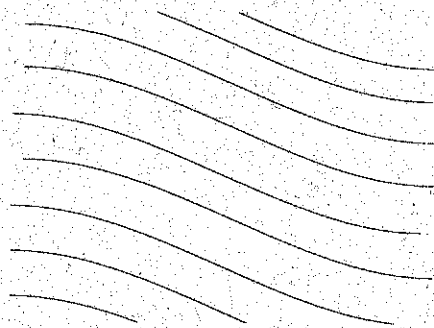

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

JANUAR 1996/1

- ▲ DOMA IN V SVETU ● Obisk na Štajerskem ● Usposabljanje svetovalcev in ocenjevalcev v UPZ ● Novi izobraževalni programi v središču za samostojno učenje
- Izobraževanje odraslih v Sloveniji 1995/96 ● Prenova izobraževalnih programov
- Izobraževanje žensk ● Metode in oblike spopoinjevanja in usposabljanja
- Organizacija LERN ali kako uspešno prodajamo izobraževalne storitve ▲ KOTIČEK JE VAŠ ● Tuji jeziki - nov izziv ▲ POSVETI, KONFERENCE ● Mednarodna konferenca na Cipru ● Mednarodna konferenca o pismenosti ● Strokovna v formalnem in neformalnem izobraževanju odraslih ● Izobraževanje odraslih in trg delovne sile
- ▲ PREBRALI SMO ZA VAS ● Kaj bomo morali odslej vedeti vsi ▲ PONUJAMO VAM ● Ovire v komunikaciji lahko premostimo ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novice v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
 - novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemaajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

X.400: S=SAEC;OU=GUEST;PRMD=AC;ADMD=MAIL;C=SI
RFC-822: saec@guest.arnes.si
DECnet: STENAR::LJACRS

Zahvala

V decembru smo posamezniki, oddelki ali center v celoti prejeli veliko vaših novoletnih voščilnic. Na ACS tudi letos nismo pošiljali posebnih novoletnih voščilnic, temveč smo naše želje združili v novoletnem voščilu v decembrski številki Novičk. Ob toliko voščilih pa se želimo vsem zahvaliti za lepe želje za novo leto.

Zoran Jelenc, Olga Drofenik, Sonja Klemenčič, Vida A. Mohorčič Špolar, Maša Stavanja v imenu vseh sodelavcev ACS

DOMA IN V SVETU

Študijski krožki Obisk na Štajerskem

Letos smo začeli, kljub izredno neprijaznemu vremenu in zasneženemu cestišču obiskovati študijske krožke na Koroškem in Štajerskem. Pričakali so nas prijazni ljudje. Najprej smo obiskali Center za socialno delo v Radljah ob Dravi (vodja Darinka Kovše Ketiš); tam smo si ogledali razstavo z izvirnimi izdelki študijskega krožka Prazniki od adventa do božiča, ki deluje pod mentorstvom Marjane Sačar ter občudovati delo članov študijskega krožka. Slikanje na steklo in svilo, ki ga sooblikuj mentorica Brigite Gosak.

Na Štajerskem smo se najprej ustavili v mariborski knjižnici, kjer potekata dva študijska krožka: Potujemo po Sloveniji in Zdravje iz narave. Oba krožka sooblikuje mentorica Regina Terzič. Člani prvega študijskega krožka pripravljajo izlet po Sloveniji in spoznavajo znamenitosti krajev, ki jih nameravajo obiskati, v drugem krožku pa skušajo ugotoviti vse možnosti za zdravo življenje, ki jim jih ponuja narava.

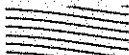
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije iz Podravja (vodja Metka Rokсандič) z mentorico Marijo Erakovič in člani študijskega krožka Kako postati uspešen sindikalni zaupnik so nam predstavili načrt vodenja sestanka sindikalnih zaupnikov in nas prepričali, da bodo pri svojem delu uspešni.

Ljudska univerza v Celju izvaja dva študijska krožka, ki potekata v občini Laško, in sicer: Turistična dejavnost na kmetiji ter Sakralni objekti v laški občini. Vodi in sooblikuje ju mentorica Jožica Krašovec. V okviru prvega študijskega krožka smo obiskali kmetijo, ki se je začela ukvarjati s turizmom, in po izkušnjah sodeč, bo to dobra turistična kmetija. Seznanili sva se tudi z nekaterimi etnološkimi značilnostmi tega območja, ki

so vezane na poročni obred - poročni kruh; ta je izredno lepo okrašen in tudi zelo okusen. Člani študijskega krožka, ki so preučevali sakralne objekte, so ugotovili, da so si zadali težko nalogo, saj je v laški občini kar 21 takšnih objektov, in preden bodo vse obiskali, raziskali in posneli, bo preteklo še veliko časa. Tega pa bo že ob prvih spomladanskih opravilih na polju čedalje manj. Obisk na Štajerskem smo končali v Celju s člani študijskega krožka Komunikacija v zdravstvu, ki ga sooblikuje mentorica Albina Šmigovc in organizira Alfabet, Štore (vodja Andreja Jelen Mernik), kjer so preučevali govorico telesa in pomembnost le-te pri delu z bolniki.

Obiskali smo le manjši del študijskih krožkov, ki potekajo trenutno po Sloveniji, in lahko rečemo, da smo s tem, kar smo videli zadovoljni. Obisk bomo nadaljevali in upamo, da bo naše zadovoljstvo še večje, ko bomo obiskali vse študijske krožke ter njihove vodje in mentorje, ki so letos prvič začeli delovati.

Mag. Slavica Černoša, ACS

Usposabljanje svetovalcev in ocenjevalcev v UPZ

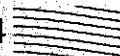
V prvi polovici decembra smo na ACS organizirali usposabljanje za prvo skupino svetovalcev in ocenjevalcev v UPZ (ugotavljanje in potrjevanje znanja), ki bodo v prvih mesecih tega letošnjega leta zaorali ledino na tem področju.

Poskusno središče UPZ bo predvidoma začelo delovati v prvem trimesečju 1996; v prvi fazi se bodo udeležili procesa UPZ izključno kandidati za mentorje v študijskih krožkih in učitelje v programih usposabljanja za življenjsko uspešnost.

Svetovalci bodo spremljali kandidata ves čas poteka UPZ, svetovanje bo potekalo na različnih ravneh. Kandidatu bodo dajali strokovne nasvete, če bo potrebno, bodo posameznikom pomagali utrditi samozavest in spodbuditi motivacijo za nadaljnje izobraževanje. Pomagali jim bodo, da se bodo zavedali znanja, spretnosti in usposobljenosti, pridobljenih po neformalni poti kot npr. v pri delovnih izkušnjah, samostojnem učenju, učenju v neformalnih skupinah, ukvarjanju s konjički. Svetovalci bodo oblikovali dosje skupaj s kandidatom in v njem zbrali morebitna dokazila o poprejšni usposobljenosti za nekatera dela ali naloge. Dosje sodi v okvir preverjanja znanja in je del ocenjevalnega procesa. Če znanje ne bo zadoščalo, bodo svetovalci priporočili dodatno usposabljanje.

Ocenjevalci bodo preverjali dokazila, odločali ali ta zadostujejo za pridobitev spričevala za določeno področje in raven. Če bodo presodili, da je potrebno dodatno preverjanje, bodo pripravili ustrezen načrt preverjanja, ki bo obsegal sodobne metode preverjanja in ocenjevanja.

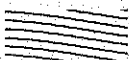
Usposabljanje svetovalcev in ocenjevalcev na ACS je izpeljala Royal Society of Art iz Londona (RSA), ki se s tovrstno dejavnostjo ukvarja že približno 150 let in je ena treh največjih ustanov za preverjanje znanja in podeljevanje nazivov v Veliki Britaniji.

kako in kje so si jih pridobili, in da je preverjanje omogočeno vsakomur. Število prvih kandidatov (52), ki so jih preverjali v letu 1856, je leta 1992 naraslo na 1,2 miliona; ustanova, ki se s tem ukvarja, ima kar 8500 za to pooblaščenih središč. Znanje je mogoče preverjati iz 200 različnih predmetov.

Udeležence sta usposabljala Michael Sell in Kersten Schneider. Usposabljanje je trajalo teden dni. Poleg delavcev ACS, ki vodijo projekte ŠK, UŽU in UPZ ali pa pri njih sodelujejo, so se udeležili usposabljanja še predavatelji, ki vodijo usposabljanje mentorjev študijskih krožkov in učiteljev UŽU. Proti koncu tega ali v začetku prihodnjega leta načrtuje ACS usposabljanje za vse tiste organizacije, ki se bodo prve včlanile v mrežo prihodnjih UPZ središč.

Nataša E. Jelenc, ACS

Novi izobraževalni programi v središču za samostojno učenje

Tokrat vam predstavljamo učne pakete o tem, kako se uspešneje učimo, avtorja Erica Jensena.

SKRIVNOSTI UČENČEVEGA USPEHA (STUDENT SUCCES SECRETS, 1989, Barrons Educational series)

Knjiga je namenjena vsem, ki imajo težave pri učenju. Avtor - učitelj na izredno uspešni ameriški zasebni srednji šoli - na podlagi dolgoletne prakse razvija metode, ki pripomorejo učencem k boljšim uspehom v šoli, k večji samozavesti in predvsem k spremembi mišljenja in zboljševanju podobe o samemu sebi. Pisana je v poljudnem jeziku, bogatem z zgledi, ilustracijami in nalogami za ocenjevanje svojega znanja. Knjigi sta priloženi tudi avdiokaseti, ki še poglobita snov, zajeto v knjigi.

Vsebina avdiokaset

Na kasetah nam avtor predstavi poglobljeno snov iz knjige, dobimo pa tudi veliko navodil, kako ravnati v takšnem ali drugačnem položaju. Prva kasete se ukvarja s teoretično platjo, na podlagi zgledov prikaže snov, zajeto v knjigi, druga pa pove, kaj storiti v kakem položaju (v učilnici, opiše odnos do učitelja, kako pravilno preveriti svoje znanje ...). Dodani sta še "poglavji", kako se naučimo hitro in bolj uspešno brati, ter kako se uspešno učimo posameznih sklopov predmetov (jezik, matematika, znanstveni predmeti, tuji jezik).

UVOD V ALTERNATIVNE OBLIKE UČENJA (INTRODUCTION TO ACCELERATED LEARNING)

Učni komplet je sestavljen iz kratkega priročnika, ki obravnava zgodovino in opredelitev sugestopedije, superlearninga in drugih alternativnih metod učenja, ter iz treh avdiokaset.

Na kasetah predstavi avtor nekaj novejših pogledov na teorijo učenja (večina učenja poteka na nezavedni ravni...). Seznaní nas s temelji alternativnega učenja, kjer odgovarja na vprašanja, kot so: kdo so avtorji teorije takšnega učenja, kako alternativno učenje (AU) deluje, katere so njegove tehnike. Pozornost namení razlikam med tradicionalnim učenjem in učenjem ob uporabi alternativnih metod, poleg primerjave razlik izpelje tudi splošno primerjavo učinkovitosti ali uspešnosti obeh oblik učenja.

ALTERNATIVNO UČENJE II (ACCELERATED LEARNING II)

Avtor v knjigi in treh priloženih avdiokasetah namenja alternativno učenje vsem tistim, ki so te metode že spoznali in bi radi znanje poglobili.

Avdiokasete

Na kasetah so poleg Uvoda v alternativne oblike učenja pomembna še tale poglavja:

- Kako v praksi uporabiti AU
- V čem je bistvo pozitivnega razmišljanja
- Kako začeti učno uro AU
- Uporaba različnih medijev pri AU
- T.i. Passive review (ponavljanje z zaprtimi očmi, kjer ima pomembno vlogo vizualizacija ali miselna predstava)
- Uporaba glasbe pri predavanjih
- Različne metode/tehnike govora pri AU
- Na koncu predstavi še metode, ki naj pripomorejo k temu, da učenci razvijejo in ohranijo raziskovalni duh.

OBLIKE UČENJA (LEARNING MODALITIES)

Vsebina programa

Kasete podrobno predstavijo različne tipe ljudi po njihovi zmožnosti za učenje. Avtor jih razdeli v tri glavne tipe učencev in dva podtipa:

1. vizualni,
2. avditivni,
3. kinestetični:
 - a) avdiokinestetični (AK)
 - b) videokinestetični (VK)

Pri tem opozarja, da predstavljajo večino učencev v ameriških srednjih šolah vizualni ljudje, in tem so tudi namenjeni preskusi znanja, predvsem pa razporeditev snovi in način pouka. Zaradi tega so ljudje, ki se učijo avditivno in kinestetično, zapostavljeni. Večinoma imajo slabši učni uspeh in jih zaradi tega obravnavajo kot manj sposobne.

Avtor nas zato opozori na vse posamezne tipe učencev opiše, njihove posebnosti in kako dojemajo svet. Nato predlaga napotke, kako poskrbeti, da ti učenci ne bodo več zapostavljeni. Pri tem nameni pozornost predvsem preverjanju znanja.

Vsebina priloženega zvezka seznanja z novimi neuporabljenimi učnimi metodami, na primer vizualizacijo, ki naj pomagajo pri drugih sposobnosti učenja (avditivnega, kinestetičnega). Vizualizaciji je posebej namenjen zvezek, ki teoretično obdela postopke, ki nas pripeljejo do razvijanja drugih načinov učenja (po navadi veliko učinkovitejših). Njegov še pomembnejši del pa obsega opis desetih korakov v praksi, ki vodijo k povečanju zmožnosti vizualizacije (primer: če namesto da gledamo TV, poslušamo radio, s tem razvijamo zmožnost vizualizacije).

V TRIDESETIH DNEH DO ŠTIRIC IN PETIC (30 DAYS TO Bs AND As)

Komplet je sicer namenjen učencem, ki obiskujejo srednjo šolo, vendar je uporaben tudi za odrasle, ki se želijo uspešno učiti. V bistvu obravnava podobno tematiko kot že prej omenjeni priročnik istega avtorja Skrivnosti učenčevega uspeha, le da je še bolj poglobljen. Je zelo prijetno oblikovan in obsega v eni mapi 4 knjižice, 6 kaset in dve dodatni kaseti. Priloženi so tudi posterji z različnimi gesli in mislimi; to naj bi učenca dodatno spodbujalo in mu povečalo samozavest.

Vsebine avdiokaset

Prva kaset opisuje metodo miselnih vzorcev. Razloži prednosti metode in zakaj je tako uspešna ter poda navodila za uspešno uporabo.

V drugem delu kasete predstavi avtor sedem korakov na poti do obvladanja spretnosti učenja. Obravnava predvsem problem motivacije in zbranosti. Opisuje metode, kako ti dve spretnosti spopolniti in s tem doseči večje uspehe v šoli. Dodano je še "poglavje", kako spopolniti govorne sposobnosti.

Četrta kaset govori o izboljšanju spomina in predstavi načine, kako se pripravimo na preskus znanja.

Peta kaset opisuje metodo "kako hitreje do visokih ocen" in metode hitrega branja in razumevanja.

Šesta kaset obravnava strategijo in načino učenja matematike, tujih jezikov, znanstvenih predmetov...

Kaseta za mlade, ki predstavlja uvod, razloži, kaj so problemi, s katerimi se ubadamo v vsakdanjem življenju, kateri so veliki (prijatelj je začel uživati mamila) in kateri majhni (nimam novih čevljev). Pove tudi, kašen prijem je treba uporabiti pri teh problemih, kako jih reševati. Druga stran kasete predstavi 30 formul za uveljavljanje pozitivnih življenjskih navad.

Poleg tega je v kompletu še kaseta za starše, kjer je razloženo, zakaj je učenje v programu organizirano tako kot je, kakšne so prednosti takega učenja in kako naj se ga lotimo, da pridobimo kar največ, ter nakaže, kaj lahko pričakujemo od otroka, ko bo predelal snov, zajeto v priročnikih.

Zadnji dve kaseti sta razvedrilni. Prva je posneta z glasbo, ki pripomore k boljšemu učenju in sproščanju, druga pa je motivacijska kaseta (psycho-up in rap), in pomaga, da si pridobimo več zaupanja vase in v svoje zmožnosti.

STILI UČENJA V DEVETDESETIH (LEARNING STYLES of the 90s)

Učni komplet je sestavljen iz knjižice in treh avdiokaset.

Namenjen je predvsem učiteljem na srednjih šolah.

Avtor predstavi različne stile učenja z razčlenbo različnih tipov učencev. Predvsem obravnava t.i. problematične učence in predlaga zanje drugačno obravnavo. Učitelji naj tem učencem, namesto da jih kaznujejo in zapostavljajo, namenijo posebno pozornost, upoštevajo naj njihovo drugačnost. Avtor opredeli nekatere temeljne tipe učencev: osebe usmerjene v preteklost, tiste, ki žive v sedanosti, in one, ki se ukvarjajo zgolj s prihodnostjo, razloži pojem avditivnega, vizualnega in kinestetičnega učenca, predstavi tip deduktivnega in induktivnega učenca, tip takšnega, ki se uči s primerjanjem, enakostjo, podobnostjo, učenca, ki se uči ob kršenju pravil in izjemah.

Boštjan Miha Jambrek

Izobraževanje odraslih v Sloveniji 1995/96 Ponudba programov

Podatke o programu izobraževanja smo zbirali s posebnim vprašalnikom, ki ga je sestavljalo 18 vprašanj. Večina jih je postavljeno tako, da smo odgovore izvajalcev lahko neposredno objavili v knjigi in na disketi, ki sta namenjeni uporabnikom ali morebitnim udeležencem programov. Nekaj vprašanj pa smo postavili na pobudo in za uporabo raziskovalcev. Posebej jih zanima vrsta programa za izobraževanje, oblika izpeljave, ali je program verificiran, in ali je pripravljen in primeren za prekvalifikacijo. Posameznike, ki izbirajo med možnostmi za učenje, zanimajo poleg verifikacije ali spričevala predvsem področje, kraj izvajanja, trajanje, čas, cena, vpisni pogoji in seveda vsebina. Poleg osebe za stike v posamezni organizaciji, ki jim lahko pomaga z informacijami o programu, bi udeležence prav gotovo zanimalo tudi, kdo bo program izpeljal. Zavedamo se, da je veliko teh podatkov, ki zanimajo posameznika, ko se odloča za obisk izobraževalnih programov, povezano s tekmovalnostjo na trgu, in organizacije so nam jih čedalje manj pripravljene zaupati. Zato smo zasnovali ponudbo programov tako, da so nekatere informacije združene v tako imenovane standardne programe, kjer se izgubijo posebnosti, bistvene informacije pa so kljub temu dostopne

vsem. Na primer: mnogi izvajalci pripravljajo program začetnega izobraževanja angleškega jezika. Imena takih programov so lahko zelo različna, recimo "tržno" zanimiva - taka, da zbudijo pozornost in pritegnejo udeležence. Tudi metode, ki jih uporabljajo posamezni izvajalci pri izpeljavi, so zelo različne. Velike razlike so lahko v trajanju programa, v ceni, nekateri izvajalci imajo program verificiran, drugi ne, in tako naprej. Za vse pa velja, da so namenjeni tistim odraslim, ki se angleškega jezika niso učili. V takem programu pa se bodo po različnih poteh in z različnimi metodami naučili osnovne slovnice kategorije, osnovno besedišče, spoznali elemente jezikovnih struktur in drugo. Vsak tak program, ki je po vsebini ustrezal prej naštetemu in bil namenjen opisani ciljni skupini, smo uvrstili v standardni program Angleški jezik - začetni tečaj. Vsebinsko smo povzeli tako, da najbolj ustreza vsem zajetim programom.

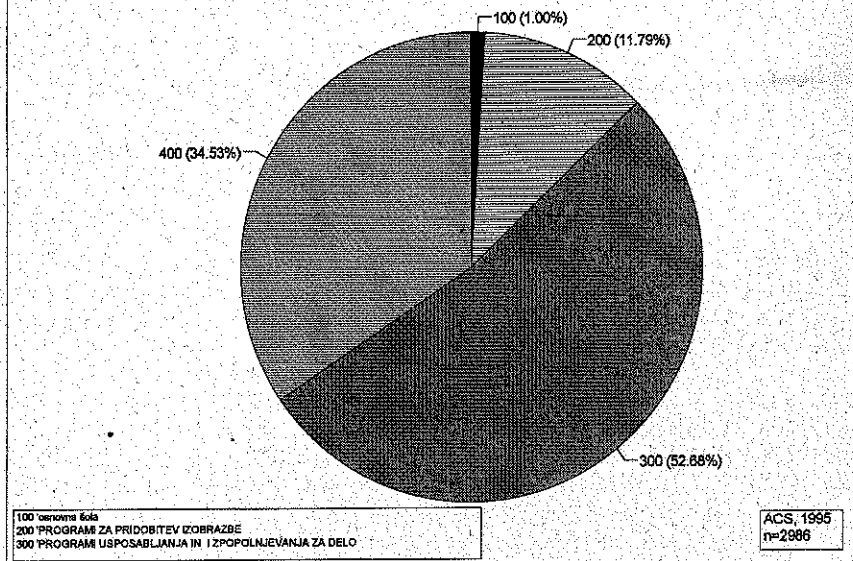
Tako smo letos sestavili 1192 standardnih programov. Za nekatera področja je bilo delo razmeroma lahko, marsikje pa smo bili v težavah. Posebno "nehvaležno" je bilo razvrščati programe, ki imajo pisano vsebino z enega tematskega področja (ali celo več), po ciljni skupini želenih udeležencev in vpisnih pogojih zanje pa bi jih bilo logično uvrstiti na popolnoma drugo področje. Tako nastaja v opisih programov nekakšna neskladnost. Na primer: Računalništvo za menedžerje, Računovodstvo za neekonomiste, Komuniciranje v zunanji trgovini in še bi lahko naštevali (to so samo tisti programi, pri katerih se problem kaže že v imenu). Očitno je, da se področje izobraževanja odraslih razvija, da nastajajo novi programi, in se pojavljajo novi izvajalci. Vedno več jih je, ki tudi v izobraževanju iščejo tržne niše in jih skušajo zapolniti ter tekmujejo med seboj z domiselnim poimenovanjem programov, prilagojenimi vsebinami, zelo natančno opredeljenimi ciljnimi skupinami, prilagodljivostjo izpeljave, navsezadnje tudi s ceno in kakovostjo. Vedno težje jih je spraviti v statistične "predalčke". Vse to so izsledki večletnega zbiranja podatkov, ki nam pomagajo oblikovati učinkovitejši, preglednejši in uporabnejši sistem zbiranja, razvrščanja, prikazovanja in obdelave podatkov v izobraževanju odraslih. Pri tem imamo v mislih in v delu tudi šifranta vsebin in izvajalcev za to področje.

Kakšna je torej letošnja ponudba programov za izobraževanje in učenje odraslih? Predstavili bomo sestavo po vrsti programa, in opisali, koliko je verificiranih programov, koliko takšnih, ki so pripravljene ali primerni za prekvalifikacijo, kako je z vpisnimi pogoji, preskusi znanja in sofinanciranjem.

Vrste programov smo razdelili v štiri sklope. Najprej smo uvrstili osnovno šolo za odrasle. Sledijo sklopi: programi za pridobitev izobrazbe in šest podskupin, nato usposabljanje in spopolnjevanje za delo in trinajst podskupin ter programi splošnega izobraževanja (splošnoizobraževalni programi) in štiri podskupine.

Spomnimo naj, da je v Sloveniji na voljo 30 programov, za vse tiste posameznike, ki želijo dokončati osnovno šolo. Ugotavljamo, da je v zadnjem pregledu ponudbe izobraževanje odraslih v Sloveniji največ programov namenjeno usposabljanju in spopolnjevanju za delo, skupaj kar 1572, ali več kot polovica vseh objavljenih programov. Od teh je 351 ali več kot 22% pripravljeno za izpopolnjevanje za delo svoji stroki, (v celotni sestavi programov po vrsti pa imajo skoraj 12-odstotni delež), 19% jih je namenjeno spopolnjevanju za delo v drugih strokah. Pogosti so tudi programi, ki so jih izvajalci razvrstili v druge programe usposabljanja in spopolnjevanja. Našteli smo jih 248 ali skoraj 16%. Okrog 10-odstotni delež imajo programi usposabljanja in spopolnjevanja po zakonskih predpisih ter specializirani programi jezikovnega oziroma

Deleži programov po vrsti 1995/96

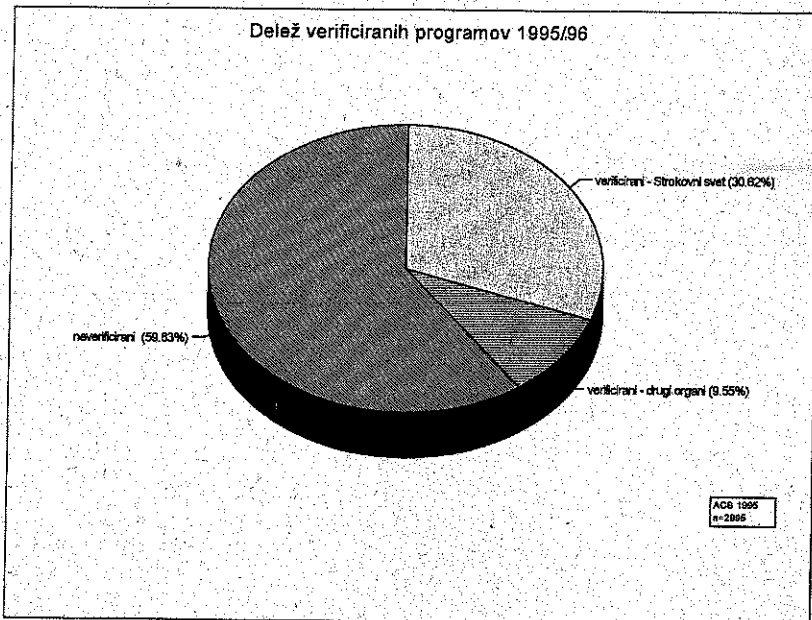
računalniškega izobraževanja. Sledijo programi usposabljanja za delo na II. stopnji zahtevnosti (USO II - verificirani programi) - 5%, usposabljanje za delo na I. in II. stopnji zahtevnosti (neverificirani programi) - 2%, specializacije - tudi 2% in usposabljanje za delo na I. stopnji zahtevnosti (USO I - verificirani programi), teh smo našli 21 ali dober 1. odstotek. Le redko najdemo posebej pripravljene programe pripravništva in vpeljevanja v delo. Med programe usposabljanja in spopolnjevanja za delo smo uvrstili tudi 5 programov usposabljanja za sindikalno delo.

Skupini programov spopolnjevanja za delo sledi po obsegu skupina programov splošnega izobraževanja. Objavili smo jih 1031 ali 34,5% od vseh objavljenih programov. Med temi so najpogostejši splošni programi jezikovnega izobraževanja, saj je njihov delež v celoti vseh programov skoraj 16%, med programi splošnega izobraževanja pa 45%. (Izvajalci so nam prav za te programe poslali najpopolnejše podatke, zato so številni tudi standardni programi splošnega jezikovnega izobraževanja.)

Skoraj 10% vseh ali 27% programov splošnega izobraževanja je drugih programov neformalnega splošnega izobraževanja, približno enako pa tudi programov računalniškega izobraževanja - seveda splošnega.

Objavili smo tudi 12 programov za državljansko in politično izobraževanje, ki so jih pripravili izvajalci za študijsko leto 1995/96.

Vseh verificiranih programov je 917. To so tisti, ki jih je sprejel in potrdil Strokovni svet RS za vzgojo in izobraževanje. Drugi pristojni organi (na primer ustrezno ministrstvo ali ustrezni organi v tujini) pa so verificirali 286 programov. V celotni ponudbi imamo 1792 ali skoraj 60% neverificiranih programov izobraževanja za odrasle.

Če je za 30% programov mogoče dobiti čisto pravo spričevalo, pa pogledjmo, koliko je takšnih, ki so posebej pripravljeni za prekvalifikacijo. To je dosežek izobraževalne dejavnosti, ki omogoča delavcu, da si pridobi znanje, spretnosti in sposobnosti z drugega poklicnega področja. Prekvalifikacija daje usposobljenost za delo v novem poklicu." (Iz vprašalnika Podatki o programu izobraževanja). Izvajalci so jih poslali 256 ali le dobrih 8%. Ugotovili pa so, da bi bilo nadaljnjih 587 programov takih, ki bi bili tudi primerni za prekvalifikacijo, čeprav niso za to posebej pripravljeni.

Ustavimo se še ob vpisnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati udeleženci za vpis v posamezen program. Brez izpolnjevanja pogojev, kot so poprejšnja formalno pridobljena izobrazba na različnih stopnjah (od 6 razredov osnovne šole do visoke šole), znanje tujih jezikov, delovne izkušnje, psihofizične lastnosti, starost in drugo, se je mogoče vpisati v 924 programov. Za vse druge (2074) je treba izpolnjevati določene pogoje, ki se pri različnih izvajalcih za enak ali podoben program, razlikujejo.

Na koncu 2005 izobraževalnih programov pa izvajalci tudi preverjajo in ocenjujejo pridobljeno znanje udeležencev. Nazadnje, a nič manj pomembno, naj omenimo še, da je v letu 1995/96 tudi 577 ali 19% izobraževalnih programov za odrasle, ki jih sofinancira Republiški zavod za zaposlovanje. S tem pomaga udeležencem do novega uporabnega znanja, izvajalcem pa olajšuje izpeljavo dela njihovih programov.

Barbara Krajnc, ACS

Prenova izobraževalnih programov

Novica o imenovanju Nacionalnega kurikularnega sveta sploh ni več novica, saj so o njej poročala že javna občila. In vendar kljub temu ne bo odveč, če o tem spregovorimo še nekaj besed.

Kot je bilo zapisano v vabilu na seminar Razvoj nacionalnega kurikula, se Slovenija pridružuje "državam, ki so na novo oblikovale systemske rešitve na področju edukacije. Pripravljena je Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, v kateri so predstavljene konceptualne rešitve za novo systemsko zakonodajo, ki so plod konsenza številnih strokovnjakov in strokovnjakinj z različnih disciplinarnih področij in različnih teoretskih usmeritev. Nova zakonodaja, ki opredeljuje strukturo, organizacijo ter načine financiranja in upravljanja vrtcev, osnovne šole, gimnazij, poklicnega in strokovnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih, je pred tretjim branjem v Državnem zboru". In naprej: "Poleg systemskih rešitev želimo prenoviti tudi programsko zasnovu, predmetnike in učne načrte, načine preverjanja in ocenjevanja. Sodimo, da moramo opraviti vsebinsko prenavo tako zaradi novih spoznanj na področju edukacije, razvoja posameznih strok, številnih družbenih sprememb, ki vplivajo na sistem edukacije, kot tudi naše želje, da bi bilo področje edukacije v naši državi primerljivo s sistemi drugih držav." Za izpeljavo te zahtevne naloge je Ministrstvo za šolstvo in šport predvidelo imenovanje področnih, predmetnih in programskih kurikularnih komisij.

Vlada Republike Slovenije je 9. novembra 1995 imenovala Nacionalni kurikularni svet, in mu naložila strokovno pripravo in vodenje kurikularne prenavo vrtcev, osnovnih šol, gimnazij, poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih. Imenovala je predsednika, strokovno tajnico in štiriindvajset članov in članic. Devet članov je imenovanih s področja edukacije, pet jih prihaja s posameznih področij izobraževanja (predšolska vzgoja, osnovna šola, gimnazija, poklicno in strokovno izobraževanje in izobraževanje odraslih), osem članov je s posameznih predmetnih področij. Po funkciji so na seje sveta vabljeni tudi predsedniki in predsednice strokovnih svetov in predstavnik oziroma predstavnica Ministrstva za šolstvo in šport.

Kot razberemo iz sklepa o imenovanju, so naloge Nacionalnega kurikularnega sveta te:

- oblikovanje splošnih in skupnih ciljev kurikularne prenavo vrtcev, osnovne šole, gimnazij, strokovnih in poklicnih šol ter izobraževanja odraslih,
- oblikovanje metodoloških okvirov kurikularne prenavo,
- opredeljevanje in sprejemanje terminskega plana in dinamike kurikularne prenavo,
- usklajevanje dela kurikularnih komisij in predlaganje rešitev strokovnim svetom po postopku, kot ga bo določil zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja,
- sprejemanje letnega programa dela,
- imenovanje članov in članic področnih in predmetnih kurikularnih komisij.

